Iepriekš sagatavots uzrunas tulkojums

ASV ģenerālprokurores Loretas Linčas (*Loretta E. Lynch*)
uzruna biedrībā "Patvērums "Drošā māja""
Rīga, Latvija
2015. gada 2. jūnijs

Labdien! Liels paldies par ļoti sirsnīgo uzņemšanu. Man ir prieks viesoties Latvijā, un es jūtos īpaši pagodināta par iespēju tikties ar jums skaistajā Latvijas galvaspilsētā Rīgā. Vēlos pateikties Latvijas valdības pārstāvjiem par viesmīlību, jo īpaši tieslietu ministram Dzintaram Rasnačam par rasto iespēju mums pievienoties šajā pēcpusdienas vizītē.

Tāpat vēlos pateikties visiem "Drošās mājas" darbiniekiem un atzīt viņu iespaidīgo un izcilo veikumu sabiedrības labā.

Ir liels gods viesoties šajā izcilajā organizācijā un personīgi iepazīties ar tik svarīgo darbu, kas šeit tiek veikts, kā arī iedvesmoties no organizācijas centīgajiem darbiniekiem, kas dienu no dienas neatlaidīgi strādā, lai uzlabotu to cilvēku dzīves, kas pārstāv vienu no visievainojamākajām pasaules iedzīvotāju grupām. Šīs organizācijas darbinieki iestājas par tiem, kas paši nevar sevi aizstāvēt. Viņi palīdz cilvēkiem Latvijā un citās valstīs cīnīties ar cilvēku tirdzniecības smagajām situācijām un atjauno cietušo cerības par labāku nākotni, ko katrs ir pelnījis.

Gan ASV, gan Latvijas valdībai ir kopīga cieša apņemšanās strādāt šajā jomā. Ģenerālprokurores amatā starptautiska mēroga cilvēku tirdzniecības novēršanas centieni ir viena no manām galvenajām prioritātēm, un ASV Tieslietu departaments realizē visaptverošu pieeju, lai apkarotu šo problēmu. Mēs sadarbojamies ar Iekšzemes drošības departamentu un Nodarbinātības lietu departamentu, lai izveidotu cilvēku tirdzniecības novēršanas koordinācijas grupas. Pilsētās, kur šādas grupas ir izveidotas, ir palielinājies kriminālvajāšanas un tiesvedības procesu skaits cilvēku tirdzniecības gadījumos, kā arī ir uzlabojusies tiesvedības procesu kvalitāte. Arī Federālais izmeklēšanas birojs uzrauga vairākus desmitus rīcības komiteju un darba grupu federālajā, štatu un pašvaldību līmenī, kas aizturējušasvairākus simtus personu un izglābušas tūkstošiem personu, kas cietušas no cilvēku tirdzniecības. Mēs saprotam, ka līdz ar agresīvu kriminālvajāšanas darbu mums ir arī jārada apstākļi, lai veicinātu cietušo

piekrišanu piekrīt liecināt, nebaidoties no atriebības, nebaidoties, ka sabiedrības attieksme būs nosodoša, vai ka viņus pašus sauks pie atbildības.

Daļēji to iespējams panākt, veicot sabiedrības izglītošanas darbu par šo problemātiku un atbalstot tās organizācijas un cilvēkus, kas cenšas mainīt situāciju. Es savā pieredzē esmu redzējusi, kā publiskais sektors un nevalstiskās organizācijas sadarbojas, lai apturētu cilvēku tirdzniecības draudus. „Patvērums "Drošā māja"", kur mēs šodien pulcējamies, un nacionālā cilvēku tirdzniecības novēršanas darba grupa ir izcili šāda veida sadarbības piemēri. Ir aizkustinoši redzēt, cik būtiska ir palīdzība, ko Latvijas budžeta līdzekļu finansētā programma nodrošina cilvēku tirdzniecības upuriem. Esmu īpaši gandarīta uzsvērt, ka pēdējo pāris gadu laikā Latvija ir gandrīz dubultojusi finansējuma apjomu šai programmai. Nenogurstošs publiskā sektora un nevalstisko organizāciju darbs palīdz cilvēku tirdzniecības upuriem – kā vīriešiem, tā sievietēm – atlabt un atbrīvoties no traumām, kas radušās seksuālas ekspluatācijas, piespiedu darba, viltus laulību, emocionālas un fiziskas vardarbības rezultātā un kas neatgriezeniski ietekmētu viņu dzīves. Pateicoties inovatīvām aktivitātēm biedrībā "Drošā māja", upuri atgūst nākotnes izredzes un ar cerībām turpina savu dzīves ceļu.

Latvijas centieni, lai atbalstītu cilvēku tirdzniecības upurus, ir vitāli svarīgi, un tie ir ievērojami uzlabojušies kāda cilvēka nenogurstoša darba rezultātā, kuru es šodien gribētu godināt un personīgi pateikties. Kā jau daudzi no jums zina, Gita Miruškina ir biedrības „Patvērums "Drošā māja"" juriste ar ievērojamu darba pieredzi, kas nešaubīgi liecina par viņas pastāvīgo neatlaidību, par neparasti dziļo līdzjūtību un iecietību un par viņas labi zināmo talantu sniegt konstruktīvu atbalstu tām personām, kam tas visvairāk nepieciešams. Pēdējo sešu gadu laikā Gita ir palīdzējusi vairāk nekā 150 cilvēku tirdzniecības rezultātā cietušām personām un pārstāvējusi upurus gandrīz 30 kriminālvajāšanas procesos. Viņa ir neatlaidīgi strādājusi, lai pilnveidotu un paplašinātu uz upuru tiesībām vērstu pieeju praksē, lai iestātos par augstākas pakāpes aizsardzības mehānismiem attiecībā uz cilvēku tirdzniecības upuriem un par bargākiem sodiem cilvēku tirgotājiem, kā arī lai veiktu izglītojošo darbu publiskajā sektorā un sabiedrībā kopumā par jauniem cilvēku tirdzniecības riskiem Latvijā un pasaulē.

Šo iemeslu dēļ ASV Valsts departaments ir izvēlējies Gitu par vienu no cilvēku tirdzniecības apkarošanas varoņiem, kas ir ievērojams un godam nopelnīts cieņas apliecinājums, ko Valsts sekretārs Džons Kerijs personīgi izteiks Vašingtonā šovasar. Gita ir pirmā persona no Latvijas, kas saņems atzinību par varonību cilvēku tirdzniecības apkarošanā, un es ar pārliecību gan prezidenta Obamas, gan mūsu valsts administrācijas vārdā varu apliecināt, cik mēs esam par Tevi lepni un cik ļoti lielu iespaidu uz mums atstājis viss, ko esi paveikusi.

Amerikas Savienotās Valstis ar lepnumu ne tikai novērtē Gitas paveikto, bet arī atbalsta Latvijas cilvēku tirdzniecības novēršanas centienus plašākā mērogā. Mēs izvēršam dažādus atbalsta pasākumus: apmācības tiesībaizsardzības sektora pārstāvjiem, kas izmeklē cilvēku tirdzniecības gadījumus, un piešķiram finansējumu sabiedrību izglītojošām kampaņām, piemēram , šim informatīvajam treilerim, ko jūs redzat pagalmā. Mēs esam gatavi un vēlamies darīt vairāk. Lai gan preventīvais darbs un rehabilitācijas pasākumi ir ļoti svarīgi, tikpat nepieciešams elements ir arī tiesiskuma ievērošana kriminālvajāšanas procesos un tiesvedībā. Pilnīga tiesiskuma panākšana attiecībā uz cilvēku tirdzniecības upuriem nozīmē rūpīgas izmeklēšanas darbības un mērķtiecīgu to personu kriminālvajāšanu, kas pakļāvušas upurus ciešanām. Amerikas Savienotās Valstis ir gatavas sniegt palīdzību visām valstīm, tostarp Latvijai, kas izvērtē savas tiesu sistēmas praksi cilvēku tirdzniecības lietās, lai paātrinātu kriminālvajāšanu gaitu un nodrošinātu taisnīgu, korektu un efektīvu sodu piemērošanu.

Es apzinos, ka turpmākais darbs nebūs viegls, bet, kad mēs esam kopā, kopīgi strādājot un cenšoties – kā cilvēki, kas ievēro principus, kā tiesiskuma līderi, kā nācijas ar augstiem ideāliem –, nekādi izaicinājumi vai šķēršļi neapturēs mūsu pūliņus, kalpojot šī nozīmīgā mērķa labā. Es vēlreiz pateicos jums visiem par uzņēmību, sadarbību un draudzīgo attieksmi un ar nepacietību gaidīšu panākumus, ko Amerikas Savienotās Valstis un Latvijas Republika kopīgiem spēkiem sasniegs tuvākajos mēnešos un gados.

Paldies!